

to takový, jenž svým ujednáním vybočuje z obvyklého obchodování firmy, že se stal bez svolení vyrovnacího správce nebo že správce zakázal jeho provedení. Nedostává-li se však byť jen jednoho z těchto předpokladů, není možno bezúčinnost právního jednání vůči věřitelstvu prosaditi. Tvrzení v dovolání, že žalovaný nejednal bezelstně, protože jak s Aloisem K-em, tak i s firmou B. již mnohá léta uzavíral obchody a s K-em vyjednával též jako se společníkem této firmy, jest jednak novotou, jednak se přiči shora uvedenému zjištění. V dovolání se dále provádí, že obchod byl vůči úpadkové podstatě firmy B. odporovatelný podle Šu 28 čís. 4 a Šu 31 čís. 2 konk. ř., poněvadž se na každý případ jedná o obchod této firmy, nechť Alois K. vystupoval jakýmkoli způsobem. Avšak ani v tom směru není odpůrčí nárok odůvodněn. Dle Šu 28 čís. 4 konk. ř. lze za podmínek tam uvedených odporovati jen smlouvě o kup, směnu a dodávku. V tomto případě šlo o smlouvu kupní, sjednanou v posledním roce před vyhlášením úpadku, nedostává se však ostatních podmínek. Dovolatel uplatňuje tuto odporovatelnost ohledně úpadkové podstaty firmy B. Podmínkou tohoto odpůrčího důvodu jest, že úpadce se účastnil jako smluvní strana na právním jednání, jemuž se odporuje. Nestačí tedy všeobecná podmínka odporovatelnosti, že právní jednání se dotýká úpadcova majetku (§ 27 konk. ř., srv. též R. Bartsch, Konkursní právo, sv. II. str. 225, 244). Alois K. byl sice společníkem uvedené firmy, a otázka, zda na odporovatelném právním jednání se společnost jako nynější úpadce obecný účastnila svým oprávněným zástupcem, se posuzuje dle hmotného (občanského neb obchodního) práva. Avšak zjistil-li odvolací soud, že při koupi nikdo za společnost nejednal, nemožno tvrditi, že právní jednání, jemuž žalující strana z řčeného důvodu odporuje, bylo sjednáno společností jako nynějším úpadcem. Chybí však také další náležitosti tohoto odpůrčího nároku. Mrháním jmění rozuměti sluší předání majetkových částí, při němž se nedbá lehkomyšlným způsobem právě jich hodnoty a předpokládá se, že třetí osoba v jednání, jehož se účastnila, to seznala, neb poznati musila. Dle zjištění napadeného rozsudku sjednal však žalovaný s Aloisem K-em za koupené operační křeslo cenu dokonce vyšší, než jakou hodnotu sama žalující strana mu přikládá. Mimo to, nevěděl-li žalovaný, že Alois K. jedná jako společník firmy, nemohlo mu ani býti nápadným, že větší část kupní ceny byla zaúčtována na soukromý dluh K-ův, má-li se za to, že K. tímto způsobem promrhal lehkomyšlně jmění společnosti a poškozoval její věřitele.

Čís. 5595. .

Odkazovník, bydlící v tuzemsku, jest oprávněn domáhati se na dědici vyplacení odkazů v KČ, třebaž pozůstalost byla projednána v cizině (ve Vídni) a odevzdací listina stanovila pro výplatu odkazu měnu cizí (rakouskou).

(Rozh. ze dne 29. prosince 1925, Rv I 1521/25.)

Zůstavitelka, československá příslušnice, ustanovila v závěti, zřízené roku 1916 v Čechách, žalovanou universální dědičkou a odkázala

Vendelínu R-ovi 2.000 K a Růženě R-ové 4.000 K s tím, že odkazy mají se vyplatiti ve měně, jež bude v oběhu a platnosti v době výplaty. Po smrti zůstavitelky v roce 1921 byla pozůstalost projednána ve Vídni a v odevzdací listině byla stanovena pro výplatu odkazů rakouská měna. Žalovaná i odkazovníci byli československými státními příslušníky a bydleli v tuzemsku. Žalobě postupnice odkazovníků o vyplacení odkazů v KČ bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolatelka zastává názor, že jest povinna vyplatiti odkazy jen v rakouských korunách, protože pozůstalost nebyla projednávána v tuzemsku, nýbrž ve Vídni a tam dle odevzdací listiny byly odkazy přikázány v této měně. S tímto názorem nelze souhlasiti. Dědická přihláška není sice slibem zaplacení. Dědická přihláška jest výslovné prohlášení toho, kdo chce uplatniti a prokáže své dědické právo, že dědictví přijímá a nastupuje (§§ 799 a 800 obč. zák.), avšak, byla-li podána bezpodmínečně, zakládá závazek za pohledávky všech věřitelů pozůstalosti a odkazovníků, i když podstata pozůstalosti nestačí (§ 801 obč. zák.). Tento závazek nabývá působnosti odevzdáním pozůstalosti dědici, jenž až do té doby se osobně nepovažuje za dlužníka. Dovolatelka mylně poukazuje na odevzdací listinu, jakoby ta tvořila závazek k výplatě odkazů. Povinnost tato byla nařízena poslední vůlí zůstavitelky, kterou žalovaná má splniti, poněvadž, jak zjištěno, k dědictví se přihlásila bezpodmínečně a pozůstalost jí byla odevzdána. Odkazovník, jenž nebere účasti na projednávání pozůstalosti, nabývá osobního nároku vůči dědici, jenž se tudíž stává jeho osobním dlužníkem (§§ 649 a 684 obč. zák.) a poněvadž v tomto případě jde o výplatu peněžitých odkazů, jest použití také na tento případ ustanovení §u 905 obč. zák. Jest úplně bez právního významu, že pozůstalost se projednávala ve Vídni a že odevzdací listina stanoví pro výplatu odkazů měnu rakouskou. Pozůstalostní řízení upravilo toliko přechod pozůstalého jmění na dědice a jest nerozhodno, kde se toto jmění nacházelo. Avšak dlužno přihlížeti také k tomu, aby pravá vůle zůstavitelky byla vypátrána (§§ 552 a 655 obč. zák.). Zamýšlela zajisté svým nařízením dědičce, by odkazovníkům se po její smrti dostalo hodnotného odkazu, jak jej měla na mysli v době zřizování poslední vůle. To by však jistě neodpovídalo intencím zemřelé, by odkazovníci nyní následkem okolností, kteréž jí v době pořizování nemohly býti povědomy, byli odbyti částkami přímo malichernými. Neodpovídalo by to nejen patrné vůli zůstavitelky, nýbrž ani právní poctivosti, jaké v právním styku dlužno všude šetřiti. Ani doložka v závěti o měně nedá se vykládati toliko ve prospěch žalované a v neprospěch žalující strany, jak si toho přeje dovolatelka. Spíše ještě to potvrzuje správnost názoru, že dědička má vyplatiti odkazy ve měně platné nyní v tomto státním území, kdež i osoba odkazem obtížená i osoby k němu oprávněné měly a mají dosud své řádné bydliště, nehledě k tomu, že tato otázka i jinak byla již zákonem upravena.